

Exposicions
Fundación MAPFRE
2024
MADRID

2 de febrer - 5 de maig del 2024

Chagall. Un crit de llibertat

Comissariat: Ambre Gauthier i Meret Meyer

La figura de Marc Chagall (Liozna, Vitebsk, Bielorússia, 1887 - Saint-Paul de Vence, França, 1985) és àmpliament coneguda. Tot i això, amb el desig d'obrir noves lectures per a l'art del segle XX, Fundación MAPFRE, en col·laboració amb La Piscine - Musée d'art et d'industrie André Diligent (Roubaix) i el Musée National Marc Chagall (Niça), presenta per primera vegada el treball del pintor des d'una nova perspectiva: el seu ferm compromís sociopolític de caire humanista. Amb una trajectòria marcada per dues guerres i un exili, alimentada per les seves arrels jueves i per altres cultures que troba en el seu desplaçament, Chagall reflecteix en la seva obra una postura profundament compromesa amb l'ésser humà i els seus drets, amb la igualtat i amb la tolerància entre les persones.

Aquest projecte, dirigit per Ambre Gauthier i Meret Meyer, brinda també l'oportunitat de descobrir un ventall ampli de documents inèdits procedents de l'arxiu de l'artista, seleccionats en el curs de les investigacions dutes a terme al servei de l'exposició.

Exposició coproduïda per Fundación MAPFRE, La Piscine - Musée d'art et d'industrie André Diligent (Roubaix) i Musée National Marc Chagall (Niça).

Christer Strömholm

Comissariat: Estelle af Malmborg

Fundación MAPFRE presenta l'exposició retrospectiva del fotògraf suec Christer Strömholm (Vaxholm, 1918 - Estocolm, 2002), un dels artistes més emblemàtics de la fotografia europea de postguerra tot i que el reconeixement li va arribar tardanament, quan se li va concedir el Premi Hasselblad l'any 1997.

Els viatges freqüents del fotògraf per tot Europa, com també la seva participació en esdeveniments tan traumàtics com la Guerra Civil espanyola i la Segona Guerra Mundial, van marcar la trajectòria de l'artista, amb un treball imbuït d'un humanisme i un compromís social que combina amb el caràcter documental. Tots aquests aspectes queden recollits a l'exposició que es pot visitar a les nostres sales de Madrid, ja que proposa un recorregut que abraça des de la seva participació en el grup alemany Fotoform, a principis de la dècada del 1950, fins als *assemblages* d'objectes trobats de la seva etapa final, passant pels diversos viatges que va fer pel món, la seva fotografia urbana i els seus retrats d'artistes.

25 de maig - 25 d'agost del 2024

David Goldblatt: sense segones intencions

Comissariat: Judy Ditner, Leslie M. Wilson i Matthew S. Witkovsky

David Goldblatt: sense segones intencions és la primera exposició significativa sobre aquest fotògraf sud-africà concebuda després de la seva mort l'any 2018. L'obra de Goldblatt (Randfontein, 1930-Johannesburg, 2018), centrada a captar temes vinculats amb la societat i la política sud-africanes, és avui en dia imprescindible per entendre visualment un dels processos més punyents de la història: l'*apartheid*. La mostra, que ofereix un recorregut temàtic, presenta tant la seva obra en blanc i negre com en color, i a més a més s'enriqueix amb el treball d'altres artistes de la seva generació que, com ell, van centrar-se a representar els canvis socials i mediambientals que es produïen en els seus respectius països.

Exposició coorganitzada per The Art Institute of Chicago (Chicago) i la Yale University Art Gallery (New Haven) en col·laboració amb Fundación MAPFRE.

Consuelo Kanaga. Atrapar l'esperit

Comissariat: Drew Sawyer

L'exposició *Consuelo Kanaga. Atrapar l'esperit* que presenta Fundación MAPFRE proposa, per primera vegada a Espanya i a Europa, un recorregut per sis dècades de treball d'aquesta figura fonamental en la història de la fotografia moderna. La mostra posa l'accent en les qüestions que més van preocupar l'artista, algunes de les més rellevants de les quals foren els desequilibris socials, la pobresa, el terror racial i la desigualtat.

Consuelo Kanaga (Astoria, Oregon, 1894 - Yorktown Heights, Nova York, 1978) va ser una de les poques dones que va arribar a ser reportera gràfica en plantilla d'un diari important a la dècada del 1910 als Estats Units. També va ser una de les poques dones que va mantenir uns lligams forts amb les tendències d'avantguarda, tant a San Francisco com a Nova York, i que va obrir el camí per a moltes altres, especialment fotògrafes, que van venir després. Tot i la notorietat que va assolir en vida, però, la seva obra no és gaire coneguda actualment. Amb aquesta exposició, Fundación MAPFRE vol donar a conèixer el seu treball, com també situar-la en el lloc que li correspon en la història de la fotografia. Exposició organitzada pel Brooklyn Museum de Nova York en col·laboració amb Fundación MAPFRE i el San Francisco Museum of Modern Art.

14 de setembre del 2024 - 5 de gener del 2025

31 dones

Comissariat: Patricia Mayayo

El 1943, la col·leccionista i mecenes Peggy Guggenheim va organitzar, amb Marx Ernst i Marcel Duchamp com a assessors, una exposició que mostrava obres fetes exclusivament per dones, sota el títol *Exhibition by 31 Women*. La mostra va ser una de les primeres que es va presentar a la seva cèlebre galeria novaiorquesa Art of This Century. Una de les preocupacions de Peggy Guggenheim al llarg de la seva trajectòria va ser, sens dubte, la manera com les artistes eren vistes en el món de l'art, normalment com les «esposes de» o les muses. De fet, algunes de les creadores que es van incloure en l'exposició, malgrat treballar en un estil avantguardista i innovador, havien vist les seves carreres un xic aombrades pel fet de ser dones o parelles d'artistes molt més coneguts que no pas elles, com és el cas de Xenia Cage, Sophie Taeuber-Arp o Kay Sage. Altres, com Leonora Carrington, Jacqueline Camba i Hedda Sterne, havien tingut un paper més reconegut dins del moviment surrealista parisenc, abans d'exiliar-se als Estats Units fugint del règim nacionalsocialista. Totes elles treballaven en un estil avantguardista i innovador.

La llista d'obres d'*Exhibition by 31 Women* no contenia imatges d'aquestes, sinó solament títols poc concrets com ara «Natura morta», «Sense títol» o «Composició», i les poques referències que es poden trobar avui d'aquell projecte va plasmar-les la mateixa Peggy Guggenheim en un catàleg que volia elaborar periòdicament sobre la

seva galeria, però del qual, finalment, només es va publicar un exemplar. Actualment és, doncs, molt difícil saber amb exactitud quines obres concretes s'hi van exposar.

Des del 2020, seguint els passos de Peggy Guggenheim, la col·leccionista Jenna Segal adquireix obres d'aquelles artistes amb l'objectiu de posar en valor el seu treball, tal com va fer la seva antecessora.

Exposició organitzada per Fundació MAPFRE amb el préstec excepcional de la Col·lecció 31 dones.

Paul Durand-Ruel i les darreres espurnes de l'impressionisme

Comissariat: Claire Durand-Ruel

El 1865, Paul Durand-Ruel va fer-se càrrec de la galeria fundada pel seu pare i es va convertir en un dels marxants més coneguts de París. Va ser defensor durant més de vint anys de l'escola de Barbizon (iniciada el 1830) i, a partir de l'any 1870, del moviment impressionista, però el seu suport a una tercera generació de pintors hereus dels impressionistes (en particular Henry Moret, Maxime Maufra, Gustave Loiseau, Georges d'Espagnat i Albert André) és molt menys conegut. Això potser va ser degut, d'una banda, al fet que aquests artistes van ser menys innovadors que els seus contemporanis –nabís, fauvistes o cubistes–, però també al fet que el mateix Durand-Ruel no va viure prou temps per assegurar el seu èxit, ja que va morir el 1922.

L'exposició *Paul Durand-Ruel i les darreres espurnes de l'impressionisme* que presenta Fundació MAPFRE té, per tant, dos objectius. En primer

lloc, donar a conèixer la figura d'aquest gran marxant i mecenes, que va protegir l'art de la seva època tant des de la seva galeria parisenca com des de les que tenia a Londres i Nova York. En segon lloc, mostrar l'obra d'aquests artistes, alguns dels quals (Moret, Maufra i Loiseau) van ser molt afins a l'impressionisme, tot i que amb inflexions, i d'altres (D'Espagnat i André) més allunyats perquè la seva obra va produir un trencament amb la resta, sobretot en el sentit estètic. La mostra brinda, a més, l'oportunitat de descobrir la relació tant laboral com personal de Durand-Ruel amb els seus «protegits», ja que el marxant va signar amb aquests cinc pintors un contracte «moral» d'exclusivitat.

Fruit d'una extensa feina d'arxiu, el projecte es nodreix també de documentació inèdita –cartes personals, llibres de comptabilitat, catàlegs, etc.– que ens permet endinsar-nos de primera mà en un dels períodes més fecunds de la història de l'art universal.

Exposició organitzada per Fundación MAPFRE amb la col·laboració d'ACPA (Advising Curating Producing Art).

Weegee. L'autòpsia de l'espectacle

Comissariat: Clément Chéroux

Arthur H. Fellig, conegut amb el pseudònim Weegee (Zólotxiv, 1899 - Nova York, 1968), va ser un fotògraf reconegut internacionalment per les imatges de caràcter documental que va fer entre les dècades del 1930 i el 1940; el seu segon corpus de recerca, però, el que va desenvolupar a Hollywood a partir del 1945, no sempre ha gaudit de la consideració que mereix. Fundación MAPFRE reuneix ara tota la seva obra en aquesta

exposició, organitzada en col·laboració amb la Fondation Henri-Cartier Bresson.

Al llarg de la seva trajectòria, Weegee va dur a terme una infinitat d'imatges de caràcter documental, molt impactants, que els diaris nord-americans van publicar: crims, incendis, accidents i tot el que tenia a veure amb la vida dels més desemparats en la nit novaïorquesa de les dècades del 1930 i del 1940. Després d'instal·lar-se a Hollywood la primavera del 1948, l'autor es va centrar en un altre tipus de temes i va fotografiar l'alta societat, com també actrius i actors que assistien a inauguracions o estrenes. Aquesta mena d'imatges, de caràcter irònic i satíric, eren manipulades pel mateix Weegee al laboratori i no sempre van ser ben rebudes per la crítica, per bé que aquesta part del seu treball és fascinant pel fet que avança, sens dubte, les teories de la Internacional Situacionista i la crítica a la societat de l'espectacle i la seva mercantilització, molt en consonància amb les idees polítiques del mateix Weegee.

Exposició organitzada per la Fondation Henri-Cartier Bresson en col·laboració amb Fundación MAPFRE.

Exposicions

KBr

Fundación MAPFRE

BARCELONA

15 de febrer - 12 de maig del 2024

Consuelo Kanaga. Atrapar l'esperit

Comissariat: Drew Sawyer

L'exposició *Consuelo Kanaga. Atrapar l'esperit* que presenta Fundació MAPFRE proposa, per primera vegada a Espanya i a Europa, un recorregut per sis dècades de treball d'aquesta figura fonamental en la història de la fotografia moderna. La mostra posa l'accent en les qüestions que més van preocupar l'artista, algunes de les més rellevants de les quals foren els desequilibris socials, la pobresa, el terror racial i la desigualtat.

Consuelo Kanaga (Astoria, Oregon, 1894 - Yorktown Heights, Nova York, 1978) va ser una de les poques dones que va arribar a ser reportera gràfica en plantilla d'un diari important a la dècada del 1910 als Estats Units. També va ser una de les poques dones que va mantenir uns lligams forts amb les tendències d'avantguarda, tant a San Francisco com a Nova York, i que va obrir el camí per a moltes altres, especialment fotògrafes, que van venir després. Tot i la notorietat que va assolir en vida, però, la seva obra no és gaire coneguda actualment. Amb aquesta exposició, Fundació MAPFRE vol donar a conèixer el seu treball, com també situar-la en el lloc que li correspon en la història de la fotografia.

Exposició organitzada pel Brooklyn Museum de Nova York en col·laboració amb Fundació MAPFRE i el San Francisco Museum of Modern Art.

La càmera domèstica. L'afició fotogràfica a Catalunya (ca. 1880-1936)

Comissariat: Núria F. Rius

Fundación MAPFRE presenta amb *La càmera domèstica. L'afició fotogràfica a Catalunya (ca. 1880-1936)* un moment cabdal en la fotografia *amateur*: els seus inicis a Catalunya als anys 1880 i la seva evolució fins a l'esclat de la Guerra Civil espanyola l'estiu del 1936. Durant dècades, la fotografia *amateur* va quedar al marge de la historiografia canònica a causa de la seva naturalesa massiva, transversal i autoproduïda, a la qual cosa cal afegir que moltes vegades era considerada poc rellevant o mal executada. No obstant, lluny d'utilitzar-se com un simple entreteniment o de traduir una mirada ingènua, les fotografies domèstiques o *amateur* són una eina important per descobrir i entendre les diferents realitats socials i culturals del passat per tal de preservar-lo en el present.

L'exposició que presentem permet entendre qui va practicar la fotografia com a afició i com es va constituir el llenguatge d'aquesta pràctica a nivell *amateur*, que va conjugar paràmetres del mercat internacional, les aspiracions tècniques i artístiques dels fotògrafs aficionats i els trets socials i específics del territori.

6 de juny - 15 de setembre del 2024

Louis Stettner

Comissariat: Sally Martin Katz

Louis Stettner (Nova York, 1922 - París, 2016) es va formar a l'escola novaïorquesa de la Photo League, on va aprendre amb Sid Grossman i va coincidir amb Weegee, que es va convertir en un gran amic. A París va coincidir amb Brassai, que va esdevenir el seu mentor. Malgrat això, tot i estar plenament immers en el debat de la fotografia històrica durant una bona part del segle passat, la seva obra no va ser reconeguda com mereixia al seu dia, potser perquè no estava adscrita a un estil determinat. L'exposició que presenta Fundació MAPFRE a Barcelona, després de passar per la Sala Recoletos a Madrid, inclou més de 180 fotografies que recorren tota la trajectòria de Stettner. Amb aquest recorregut es pretén pal·liar el desconeixement que encara avui hi ha de la seva obra i acostar aquest artista al gran públic, com també exaltar el treball d'un autor que, amb la seva fotografia, va captar la poesia de la vida quotidiana.

Paz Errázuriz

Comissariat: Carlos Gollonet

L'any 2018 Fundació MAPFRE va adquirir per a la seva col·lecció més de 170 obres de l'artista xilena Paz Errázuriz. L'exposició homònima que presentem a Barcelona, i que ofereix una acurada selecció d'aquest corpus, s'emmarca dins de la línia de programació que estem

desenvolupant des de l'obertura, el 2021, del Centre de fotografia Fundación MAPFRE KBr.

Paz Errázuriz (Santiago de Xile, 1944) és una de les artistes xilenes que gaudeix de més reconeixement internacional. De formació autodidacta, la seva obra se centra en gran part en el context de la dictadura xilena (1973-1990). Amb les seves imatges, Errázuriz prova de visibilitzar la vida de persones marcades per les polítiques repressives del règim; allunyada del fotoperiodisme clàssic, per crear les seves diferents sèries parteix d'una profunda observació de la condició humana.

11 d'octubre del 2024 - 26 de gener del 2025

Henri Cartier-Bresson

Comissariat: Ulrich Pohlmann

Pintor, dibuixant, cineasta, antropòleg i humanista, Henri Cartier-Bresson (Chanteloup-en-Brie, 1908 - Montjustin, 2004) és un dels grans fotògrafs de la història universal. A París, entre el 1925 i el 1936 va submergir-se en l'ambient surrealista i, ja el 1947, va començar a ser conegut arreu del món. Després de la seva gran exposició al Museum of Modern Art de Nova York va fundar l'agència Magnum juntament amb altres fotògrafs, com Robert Capa, George Rodger i David «Chim» Seymour. Fins a la dècada del 1970, Cartier-Bresson va combinar els encàrrecs per a revistes –treballant com a fotoreporter– amb altres fotografies més personals retratant allò que més li cridava l'atenció – com ara les danses populars a Bali o la relació entre l'ésser humà i la nova maquinària industrial. Tot i això, el seu espai de treball solia ser sempre el carrer. El seu compromís polític el va portar a lluitar pels drets socials i pels més desfavorits, i la seva obra ens ofereix una successió d'imatges a través de les quals podem contemplar alguns dels esdeveniments més importants del segle XX.

KBr FLAMA

KBr Flama és un projecte que neix l'any 2021 arran de l'estreta col·laboració entre el Centre de fotografia Fundació MAPFRE KBr i diferents institucions compromeses amb la docència i els estudis de

fotografia a Barcelona, amb la finalitat de visibilitzar les noves generacions de fotògrafs i fotògrafes per mitjà d'una exposició i d'un catàleg. El projecte, que enguany celebra la seva quarta edició, es concep com l'expressió de l'interès de Fundació MAPFRE per donar suport i visibilitat al talent d'aquelles persones que, any rere any, inicien una dedicació professional en l'àmbit de la fotografia després d'acabar la seva formació en alguna les principals entitats barcelonines compromeses amb la docència i els estudis relacionats amb aquesta disciplina.